

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

16 червня 2017 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 125/вс-17

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у пленарному складі:

головуючого – Козьякова С.Ю.,

членів Комісії: Бутенка В.І., Василенка А.В., Весельської Т.Ф., Заріцької А.О., Козлова А.Г., Лукаша Т.В., Луцюка П.С., Макарчука М.А., Мішина М.І., Прилипка С.М., Тітова Ю.Г., Устименко В.Є., Шилової Т.С., Щотки С.О.,

розглянувши питання про підтвердження здатності кандидата на посаду судді Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду Вербової Ірини Михайлівни здійснювати правосуддя у відповідному суді, стосовно якої оголошено перерву відповідно до абзацу другого частини першої статті 88 Закону України «Про судоустрій і статус суддів».

встановила:

Рішенням Комісії від 07 листопада 2016 року № 145/зп-16 оголошено конкурс на зайняття 120 вакантних посад суддів касаційних судів у складі Верховного Суду.

Вербова Ірина Михайлівна 02 грудня 2016 року звернулася до Комісії із заявою про проведення стосовно неї кваліфікаційного оцінювання для участі у конкурсі на посаду судді Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду за спеціальною процедурою призначення.

Комісією 13 грудня 2016 року прийнято рішення № 95/вс-16, зокрема, про допуск Вербової І.М. до участі у конкурсі на посаду судді Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду. Рішенням Комісії від 11 січня 2017 року № 2/зп-17 призначено кваліфікаційне оцінювання 653 кандидатів, допущених до участі у конкурсі на зайняття 120 вакантних посад суддів касаційних судів у складі Верховного Суду, зокрема Вербової І.М.

У межах проведення конкурсу Вербову І.М. за результатами одного етапу кваліфікаційного оцінювання — складення іспиту, було допущено до іншого етапу кваліфікаційного оцінювання – дослідження досьє та проведення співбесіди.

Положеннями статті 83 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (далі – Закон) закріплено, що кваліфікаційне оцінювання проводиться Вищою кваліфікаційною комісією суддів України з метою визначення здатності судді (кандидата на посаду судді) здійснювати правосуддя у відповідному суді за визначеними критеріями. Такими критеріями є: компетентність (професійна, особиста, соціальна тощо), професійна етика, доброчесність.

Згідно з абзацом третім пункту 20 розділу III Положення про порядок та методологію кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності критеріям кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення, затвердженого рішенням Комісії від 03 листопада 2016 року № 143/зп-16 (далі – Положення), під час співбесіди обов'язковому обговоренню із суддею (кандидатом) підлягають дані щодо його відповідності критеріям професійної етики та доброчесності.

Відповідно до положень статті 87 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» з метою сприяння Вищій кваліфікаційній комісії суддів України у встановленні відповідності судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності для цілей кваліфікаційного оцінювання утворюється Громадська рада доброчесності, яка надає, за наявності відповідних підстав, висновок про невідповідність судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності.

Громадською радою доброчесності надано Комісії висновок про невідповідність кандидата на посаду судді Верховного Суду Вербової І.М. критеріям доброчесності та професійної етики, затверджений 27 квітня 2017 року.

Відповідно до висновку Громадської ради доброчесності порівняння декларацій за 2013-2014 роки з деклараціями за 2015-2016 роки свідчить про зазначення кандидатом недостовірних відомостей у деклараціях.

Так, у деклараціях за 2013-2014 роки Вербовою І.М. зазначено земельну ділянку площею 0,0869 га та квартиру загальною площею 122 квадратні метри. Іншого нерухомого майна у власності чи користуванні кандидата не зазначено. Також, згідно з декларацією у кандидата відсутні кошти на рахунках у банку.

У деклараціях за 2015-2016 роки кандидатом вказано, окрім зазначених у 2013-2014 роках земельної ділянки та квартири, такі об'єкти нерухомості:

- житловий будинок (Київська область, Обухівський район, с. Красна Слобідка) загальною площею 49,8 кв. м, набутий у власність 24 липня 2006 року;
- земельну ділянку загальною площею 0,0943 га (Київська область, Обухівський район, с. Красна Слобідка), набута у власність 24 липня 2006 року;
- земельну ділянку загальною площею 0,1617 га (Київська область, Обухівський район, с. Красна Слобідка), набута у власність 24 липня 2006 році;
- квартиру у місті Києві загальною площею 60,8 кв. м, яка перебуває у користуванні кандидата з 22 травня 2014 року (власником є Дніпровська районна державна адміністрація);
- квартиру у місті Києві загальною площею 105 кв. м, яка перебуває в користуванні у кандидата з 22 квітня 2008 року.

У висновку також йдеться про те, що Вербова І.М. у деклараціях не зазначила права користування двома квартирами, на які її рідна сестра (Мазурок Л.М.) надала довіреність строком до 14 листопада 2036 року, а також даних про майно, на право розпорядження та користування яким видана довіреність від рідного брата строком до 01 березня 2021 року.

Крім того, Громадська рада доброчесності зазначає, що, зважаючи на відсутність інших доходів, окрім заробітної плати, пенсії і страхового відшкодування, що сукупно за 2014 рік становила 322 723 грн, у деклараціях за 2015–2016 роки кандидат зазначила про наявність великого обсягу готівки, а саме: 44800 доларів США, 7900 євро, 170000 гривень.

Досліджуючи досье кандидата, та під час співбесіди Комісією у складі колегії встановлено, що в деклараціях за 2012 рік не зазначено про наявність у власності з

2008 року паркомісця № НОМЕР_1 по АДРЕСА_1, а також з'ясовувались підстави припинення права власності чи користування квартирою площею 63 кв. м по АДРЕСА_2, підстави користування квартирою площею 60,8 кв. м та підстави і джерела набуття у власність нерухомого майна близькими особами кандидата.

За результатами співбесіди Комісією у складі колегії 11 травня 2017 року прийнято рішення про оголошення перерви та винесення на розгляд Комісії у пленарному складі питання про підтвердження здатності Вербової І.М. здійснювати правосуддя у Касаційному цивільному суді у складі Верховного Суду.

Кандидат у своїх поясненнях зазначила, що у деклараціях про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2013–2014 роки нею внесено відомості щодо такого нерухомого майна:

земельної ділянки загальною площею 0,0869 га, яка розташована по АДРЕСА_3;

квартири загальною площею 122 кв. м по АДРЕСА_4;

житлового будинку загальною площею 58,5 кв. м у місті Новолинськ Волинської області (дата набуття права власності 13 лютого 1995 року);

житлового будинку загальною площею 49,8 кв. м (Київська область, Обухівський район, село Красна Слобідка);

машиномісце № НОМЕР_1 у місті Києві.

Земельні ділянки загальною площею 0,0943 га та 0,1617 га, розташовані в селі Красна Слобідка Обухівського району Київської області, вона придбала за договором купівлі-продажу від 24 липня 2006 року, проте за сімейними обставинами не зареєструвала їх та не отримала Державні акти на право власності.

Посилаючись на зміст пункту 16 договорів купівлі-продажу від 24 липня 2006 року, кандидат вважає, що не має права власності на ці земельні ділянки, оскільки покупець набуває право власності з моменту державної реєстрації та отримання Державного акта на право власності на землю, а тому в деклараціях за 2013-2014 роки відомостей про них не зазначала.

Після роз'яснення Національного агентства з питань запобігання корупції щодо обов'язку вказувати і те майно, на яке не було зареєстровано право власності, нею в деклараціях за 2015-2016 роки були вказані відомості про ці земельні ділянки.

У зв'язку з відмовою у реєстрації права власності на паркомісце № НОМЕР_1 Вербова І.М. також до 2013 року не декларувала зазначеного майна.

Стосовно квартири загальною площею 105 кв. м по АДРЕСА_5 Вербова І.М. пояснила таке.

31 березня 2008 року уклала з ТОВ «ТМО «Ліко-Холдинг» договір № НОМЕР_2 про бронювання квартири для передачі у власність.

На цей час право власності на цю квартиру кандидатом не набуто, фактичне користування квартирою вона здійснює з 2015 року на підставі договору бронювання, про що було зазначено у деклараціях за 2015–2016 роки.

Стосовно зазначених квартир площею 122 кв. м та 60,8 кв. м кандидат пояснила, що це одна й та ж сама квартира по АДРЕСА_4. Оскільки у декларації за 2014 рік вона вказала загальну площу квартири, а в деклараціях за 2015-2016 роки - житлову площу, а тому виникли розбіжності у відомостях.

Зазначену квартиру отримала за ордером від 23 травня 2014 року № НОМЕР_3 на підставі розпорядження Солом'янської районної державної адміністрації від 22 травня 2014 року № 344.

Проте користуватися квартирою Вербова І.М. не має можливості, оскільки будинок, в якому розташована квартира, є спірним, і в судах різних юрисдикцій та інстанцій тривалий час розглядалися спори між юридичними особами щодо права власності на цей будинок. Зокрема, за позовом першого заступника прокурора Дніпровського району міста Києва в інтересах держави в особі Київської міської ради до юридичних осіб рішенням господарського суду міста Києва від 19 березня 2014 року було визнано недійсним інвестиційний договір, витребувано об'єкти нерухомого майна, зокрема і цю квартиру.

Стосовно наявності великого обсягу готівки кандидат пояснила, що кошти були заощаджені протягом трудової діяльності із заробітної плати та за рахунок поділу спільно набутого майна з колишнім чоловіком.

Стосовно недекларування майна, право розпорядження та користування яким на її ім'я видано довіреності, Вербова І.М. пояснила, що квартири, розташовані в будинку по АДРЕСА_6 та в будинку по АДРЕСА_7 (до перейменування – АДРЕСА_8), належать на праві приватної власності її рідній сестрі (Мазурок Л.М.) та придбані за кошти, заощадженні сестрою та її синами, які тривалий час працювали за кордоном.

Кандидат також зазначила, що у зв'язку із сімейними обставинами тривалий час сестра проживає не в місті Києві, а тому видала їй та її сину Вербовому О.В. довіреність на розпорядження та користування цими квартирами для вирішення, у разі виникнення, певних питань. Надання довіреності мало формальний характер, а тому квартирами вона та її син не користуються.

Рідний брат надав довіреність з метою отримання його пенсії у зв'язку із ІНФОРМАЦІЯ_1. Дію довіреності припинено на підставі смерті довірителя.

За результатами дослідження досьє та проведення співбесіди щодо відповідності кандидата критеріям професійної етики та доброчесності встановлено таке.

Відповідність кандидата на посаду судді критеріям професійної етики та доброчесності оцінюється (встановлюється) за такими показниками, зокрема: відповідність кандидата на посаду судді правилам професійної етики, серед іншого дотримання високих стандартів поведінки, достовірність відомостей, зазначених у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

Встановлюючи відповідність Вербової І.М. як кандидата на посаду судді Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду, критеріям професійної етики та доброчесності, Комісія виходить, зокрема, із вимог Кодексу суддівської етики, затвердженого XI черговим з'їздом суддів України 22 лютого 2013 року.

Так відповідно до статей 1, 3, 18 зазначеного кодексу Суддя повинен бути прикладом неухильного додержання вимог закону і принципу верховенства права, присяги судді, а також дотримання високих стандартів поведінки з метою зміцнення довіри громадян у чесність, незалежність, неупередженість та справедливість суду.

Суддя має докладати всіх зусиль до того, щоб, на думку розсудливої, законослухняної та поінформованої людини, його поведінка була бездоганною.

Суддя повинен бути обізнаним про свої майнові інтереси та вживати розумних заходів для того, щоб бути обізнаним про майнові інтереси членів своєї сім'ї».

Статтею 46 Закону України «Про запобігання корупції» передбачено обов'язок декларанта в декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, зазначати, зокрема, отримані (нараховані) доходи суб'єкта декларування та членів його сім'ї, об'єкти нерухомості, що належать зазначеним особам на праві приватної власності або на іншому праві користування.

Статтею 81 Земельного кодексу України визначено підстави набуття права власності на земельні ділянки на підставі, зокрема, придбання за договором купівлі-продажу.

Згідно із статтями 125, 126 Земельного кодексу України право власності на земельну ділянку, а також право постійного користування та право оренди земельної ділянки виникають з моменту державної реєстрації цих прав та оформлюються відповідно до Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень».

Купуючи земельні ділянки, Вербова І.М. мала намір набути право власності на земельні ділянки та знала процедуру набуття такого права. Однак з власної ініціативи протягом тривалого часу, більше 10 років, не реєструвала ці земельні ділянки. Об'єктивних обставин, які могли бути перешкодою в державній реєстрації цих земельних ділянок, із пояснень кандидата не вбачається.

Таким чином, Комісія не погоджується з твердженнями кандидата про відсутність підстав для зазначення відомостей у деклараціях за 2012-2014 роки щодо земельних ділянок загальною площею 0,0943 га та 0,1617 га, які розташовані у селі Красна Слобідка Обухівського району Київської області.

Комісія також не бере до уваги пояснення кандидата щодо підстав незазначення відомостей про паркомісце № НОМЕР_1 у декларації за 2012 рік.

Аналізуючи питання необхідності декларування Вербовою І.М. квартир, на які її рідна сестра (Мазурок Л.М.) надала довіреність на розпорядження та користування, Комісія бере до уваги те, що пунктом 2 частини першої статті 46 Закону України «Про запобігання корупції» встановлюється обов'язок суб'єкта декларування зазначати відомості про об'єкти нерухомості, що належать суб'єкту декларування та членам його сім'ї, зокрема на іншому праві користування, незалежно від форми укладення правочину, внаслідок якого набуто таке право.

Відповідно до Роз'яснень щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю, затверджених рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції від 11 серпня 2016 року № 3, такими правами користування можуть бути, зокрема, користування на підставі довіреності, у тому числі генеральної довіреності.

Комісією також було проаналізовано інформацію Національного антикорупційного бюро України від 23 січня 2017 року № 01-178/2665, яка міститься в досьє кандидата, з якої встановлено, що рідна сестра кандидата (Мазурок Л.М.) набула право власності на квартиру по АДРЕСА_7 (до перейменування – АДРЕСА_8) 14 листопада 2012 року за договором купівлі-продажу від громадянки ОСОБА_1, яка 06 березня 2008 року строком до 06 березня 2011 року надавала довіреність на розпорядження та користування цією квартирою Вербовій І.М.

Крім того, у свідоцтві про право на спадщину від 18 січня 1995 року, виданого Вербовій І.М., ця адреса зазначена як місце мешкання кандидата.

Квартиру, яка розташована в будинку по АДРЕСА_6, рідна сестра Вербової І.М. набула 14 листопада 2012 року за договором купівлі-продажу від сина кандидата Вербового О.В., який придбав її у 2008 році.

Таким чином, Вербова І.М. не дотрималась обов'язку, визначеного пунктом 2 частини першої статті 46 Закону України «Про запобігання корупції» щодо зазначення відомостей про об'єкти нерухомості, що належать на іншому праві користування.

Крім того, будь-яких документів, які б підтверджували джерела отримання доходів на придбання квартир близькими особами кандидата, Вербовою І.М. не надано.

Не є обґрунтованими і пояснення Вербової І.М. щодо відсутності підстав для декларування за 2012–2014 роки користування квартирою по АДРЕСА_5.

У 2008 році Вербова І.М. уклала договір з ТОВ «ТМО Ліко-Холдінг» про бронювання квартири по АДРЕСА_5 для передачі у власність.

За умовами договору інвестор зобов'язаний протягом 10-ти банківських днів сплатити вартість бронювання та укласти договір купівлі-продажу цінних паперів за ціною, що встановлюється на дату підписання договору бронювання, та надати виконавцю банківську квитанцію чи платіжне доручення про оплату вартості облігацій.

Кінцевою датою погашення цінних паперів договором встановлено 01 грудня 2010 року.

Вартість бронювання становила 50865 гривень. Загальна кількість облігацій для придбання квартири у власність становила 10173 штук, номінальна вартість за одну облігацію - 65 гривень.

Вербова І.М. вказала, що квартиру у її власність не передано, оскільки вона сплатила тільки вартість бронювання і придбала не всі цінні папери, однак будь-яких документів на підтвердження цього не надала.

Натомість із відкритих джерел інформації встановлено, що зазначений будинок введено в експлуатацію у 2010 році, а право користування кандидатом цією квартирою підтверджується тим, що 19 вересня 2013 року вона на правах власника уклала договір про надання послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій з ТОВ «Ліко-житлосервіс».

Зазначені обставини не підтверджують високого стандарту поведінки кандидата та його доброчесності і свідчать про прийнятність висновку Громадської ради доброчесності.

Відповідно до абзацу другого частини першої статті 88 Закону, якщо Громадська рада доброчесності у своєму висновку встановила, що суддя (кандидат на посаду судді) не відповідає критеріям професійної етики та доброчесності, то Комісія може ухвалити рішення про підтвердження здатності такого судді (кандидата на посаду судді) здійснювати правосуддя у відповідному суді лише у разі, якщо таке рішення підтримане не менше ніж одинадцятьма її членами.

Дослідивши досьє кандидата, заслухавши доповідача, уповноваженого представника Громадської ради доброчесності та кандидата, п'ятнадцять членів Комісії дійшли висновку, що Вербова І.М. не підтвердила здатності здійснювати правосуддя у Касаційному цивільному суді у складі Верховного Суду за критеріями професійної етики та доброчесності.

Слід зазначити, що кваліфікаційне оцінювання, зокрема, Вербової І.М., здійснювалося в межах конкурсу на зайняття вакантних посад суддів касаційних судів у складі Верховного Суду, що обумовлювало перевірку кандидата на відповідність найвищим стандартам та вимагало відсутності щонайменшого обґрунтованого сумніву у чеснотах майбутніх суддів Верховного Суду. Відтак висновки Комісії за результатами цього кваліфікаційного оцінювання не можуть мати преюдиційного значення та негативно вплинути на проходження кандидатом інших процедур, пов'язаних з кар'єрою судді.

Ураховуючи викладене, керуючись статтями 88, 93, 101 Закону, Положенням, Комісія

вирішила:

визнати Вербову Ірину Михайлівну такою, що не підтвердила здатності здійснювати правосуддя у Касаційному цивільному суді у складі Верховного Суду за критеріями професійної етики та доброчесності.

Головуючий

С.Ю. Козьяков

Члени Комісії:

В.І. Бутенко

А.В. Василенко

Т.Ф. Весельська

А.О. Заріцька

А.Г. Козлов

Т.В. Лукаш

П.С. Луцюк

М.А. Макарчук

М.І. Мішин

С.М. Прилипко

Ю.Г. Тітов

В.Є. Устименко

Т.С. Шилова

С.О. Щотка